

Maa- ja metsätalousministeriön ajankohtaiskatsaus

KALA JA KAUPPA –tilaisuus
1.9.2026, Tampere

MMM/MKO/ELKA
Risto Lampinen

KOTIMAISEN KALAN EDISTÄMISOHJELMA

VISIO 2035 – TUPLATAAN KOTIMAISEN KALAN KULUTUS

Suomalaiset syövät kalaa ravitsemussuositusten mukaisesti ja kotimaisen kalan kulutus on kaksinkertaistunut. Kalatuotteiden viennin arvo on moninkertaistunut.

Kalan syönnillä ja kalatalouden yritystoiminnalla on merkittävät ja hyvin tunnetut myönteiset vaikutukset Suomen talouteen, ympäristöön ja kansanterveyteen.

STRATEGISET VALINNAT KESTÄVÄLLE KASVULLE JA KOTIMAISEN KALAN KULUTUKSEN LISÄÄMISELLE

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen
2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana
3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen
4. Kasvu perustuu vastuulliseen toimintaan

Kullekin strategiselle valinnalle tunnistetut toimenpiteet suurelta osin toteutettu.

Edistämisohjelman päivitys yhteensovitetaan alan tulevaisuuden rahoitukseen liittyvään ohjelmatyöhön.

Ajankohtaiset I: Rahoituskausi 2028-2034

Valmistelu EU:ssa

Asetusten valmistelu kesken, valmistunevat vuoden 2027 jälkipuoliskolla

Valtionpäämiehet hakevat ratkaisua rahoituksen määrästä ja kohdentamisesta vuoden 2026 loppupuolella.

Kansallisen kumppanuussuunnitelman valmistelu

Laaditaan yksi suunnitelma, ei enää erillisiä rahastoja.

Uutena viranomaisroolina koordinoiva viranomainen (Suomessa Valtiovarainministeriö).

Kaikki ministeriöt osallistuvat valmisteluun.

Sektoriministeriöt odottava edelleen ohjeistusta ja lupaa valmistelutyön käynnistämiselle ja toteuttamiselle.

Kalatalouden työpaja Helsingissä 7.10.2026, viralliset valmisteluryhmät asetettaneen myöhemmin syksyllä.

Uuden rahoituskauden pitäisi alkaa vuonna 2028. Myöhästyminen mahdollista.

Ajankohtaiset II: YKP-valvontavelvoitteiden kansallisen toimeenpano

- YKP-valvontavelvoitteiden 2023 hyväksytty revisiopaketti tuo asteittain paljon uusia ja muuttuneita kalastuksenvalvontaan liittyviä velvoitteita hallinnolle ja alan toimijoille.
- Pääosalla EU-velvoitteista ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön, mutta monet vaikuttavat olennaisella tavalla mm. tietojärjestelmiimme, kalastajien ilmoitusvelvollisuuksiin ja käytännön menettelyihin sekä valvonnan järjestämiseen.
- Kansallisen toimeenpanon tavoitteet ja periaatteet:
 - EU-velvoitteita toimeenpantaessa arvioidaan myös niihin liittyvät kansalliset järjestelmät eli kalastuksen ja kalakaupan kokonaisjärjestelmä ja muutetaan tarvittaessa myös kansallisia säännöksiä.
 - EU-velvoitteet täyttävä kansallinen lainsäädäntö valmistellaan kahdessa vaiheessa.
 - I vaihe (2026): Luodaan edellytykset YKP-valvonnan kustannustehokkaalle toiminnalle ja uuden teknologian hyödyntämiselle (mm. vastuuviranomaiset, punnitsijarekisteri ja seuraamusjärjestelmän toiminnan tehostaminen). Lakiehdotus eduskuntaan 10/2026.
 - II vaihe (2027): Luodaan edellytykset toimivalle kalastuksen ja kalakaupan kokonaisjärjestelmälle (valmistelussa yhteistyö alan toimijoiden kanssa painopiste, alan työkalujen toimivuuden ja ratkaisujen kustannustehokkuuden varmistaminen). Aktiivinen valmistelutyö käynnistyy syksyllä 2026. Tavoitteena saada lakiehdotus eduskuntaan syksyllä 2027.

Ajankohtaiset III: Komission TAC-ehdotus vuodelle 2027

	2026	2027
Kalakannat	Neuvoston päätös (tonneina (lohi, kpl) ja muutos vuodesta 2025)	Komission ehdotus (tonneina (lohi kpl) ja muutos vuodesta 2026)
Läntinen turska	266 (0 %)	31 (-88 %)
Itäinen turska	430 (0%)	211 (-51%)
Läntinen silakka	788 (0%)	437 (-45%)
Pohjanlahden silakka	55 869 (-16%)	57 308 (+3 %)
Pääaltaan ja Suomenlahden silakka	96 463 (+15 %)	143 860 (+49 %)
Riianlahden silakka	34 367 (-17%)	38 183 (+11 %)
Kilohaili	201 975 (+45 %)	291 590 (+44 %)
Punakampela	10 973 (-3%)	10 973 (0%)
Pääaltaan lohi	25 537 (-27%)	25 537 (0%)
Suomenlahden lohi	10 232 (+1 %)	10 232 (0%)

**Nyt on erinomainen hetki tehdä aloitteita
kotimaisen kalan kysynnän ja tarjonnan
edistämiseksi.**

Kiitos!

